

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 28. junija 2007*

V zadevi C-363/05,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo VAT and Duties Tribunal, London (Združeno kraljestvo) z odločbo z dne 19. septembra 2005, ki je prispela na Sodišče 26. septembra 2005, v postopku

JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust plc,

The Association of Investment Trust Companies

proti

The Commissioners of HM Revenue and Customs,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi A. Rosas (poročevalec), predsednik senata, J. Klučka, U. Lõhmus, A. Ó Caoimh, sodniki, in P. Lindh, sodnica,

* Jezik postopka: angleščina.

generalna pravobranilka: J. Kokott,
sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 13. decembra 2006,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust plc K. P. E. Lasok, QC, in M. Angiolini, barrister, po pooblastilu A. Khan, solicitor,
- za vlado Združenega kraljestva C. Gibbs in R. Hill, zastopnika,
- za Komisijo Evropskih skupnosti R. Lyal in M. Afonso, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 1. marca 2007

izreka naslednjo

Sodbo

- ¹ Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 13B(d)(6) Šeste direktive Sveta 77/388/EGS z dne 17. maja 1977 o usklajevanju zakonodaje držav

članic o prometnih davkih – Skupni sistem davka na dodano vrednost: enotna osnova za odmero (UL L 145, str. 1, v nadaljevanju: Šesta direktiva).

- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust plc (v nadaljevanju: Claverhouse) in The Association of Investment Trust Companies (v nadaljevanju skupaj: tožeči stranki v postopku v glavni stvari) ter Commissioners of HM Revenue and Customs (v nadaljevanju: Commissioners) glede zavrnitve njunega zahtevka za oprostitev plačila davka na dodano vrednost (v nadaljevanju: DDV) za upravljske storitve, opravljene za zaprto investicijsko družbo (Investment Trust Company, v nadaljevanju: ITC).

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

- 3 Na podlagi člena 13B(d), točka 6, Šeste direktive države članice pod pogoji, ki jih določijo zaradi zagotavljanja pravilne in enostavne uporabe oprostitev in preprečevanja vsakršnih mogočih utaj, izogibanj ali zlorab, oprostijo:

„upravljanje posebnih investicijskih skladov, ki jih opredelijo države članice;“

- 4 Direktiva Sveta 85/611/EGS z dne 20. decembra 1985 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjetjih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP) (UL L 375, str. 3), kot je bila večkrat spremenjena, zlasti z Direktivo 2001/108/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. januarja 2002 (UL L 41, str 35) ter zadnjič z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2005/1/ES z dne 9. marca 2005 (UL L 79, str. 9, v nadaljevanju: Direktiva KNPVP) v členu 1 določa:

„1. Države članice uporabljajo to direktivo za kolektivne naložbene podjeme za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (v nadaljevanju: KNPVP) na njihovem ozemlju.

2. Za namene te direktive in ob upoštevanju člena 2 so KNPVP tisti:

- katerih edini namen je skupno vlaganje kapitala, zbranega pri javnosti, v prenosljive vrednostne papirje in/ali druga likvidna finančna sredstva, navedena v členu 19(1), in ki posluje po načelu razpršitve tveganj, in
- katerih enote premoženja se na zahtevo imetnikov ponovno odkupijo ali izplačajo, neposredno ali posredno, iz sredstev teh podjetij. Ukrepi KNPVP, s katerimi zagotavljajo, da se tržna vrednost njihovih enot na borzi ne razlikuje bistveno od čiste vrednosti njihovih sredstev, štejejo za enakovredne takemu ponovnemu odkupu ali izplačilu.

[...]

3. Takšni podjetji se lahko v skladu z zakonom ustanovijo bodisi po pogodbenem pravu (kot splošni skladi, ki jih upravljajo družbe za upravljanje), ali po investicijskem pravu (kot vzajemni skladi), ali po statutu (kot investicijske družbe).“

5 Člen 2(1) Direktive KNPVP določa, da kolektivni naložbeni podjetji za vlaganje v prenosljive vrednostne papirje (v nadaljevanju: kolektivni naložbeni podjetji) zaprtega tipa ne štejejo za naložbene podjeme v smislu te direktive.

6 Šesta uvodna izjava Direktive KNPVP se glasi:

„Ker naj se usklajevanje zakonodaje držav članic na začetku omeji na tiste kolektivne naložbene podjeme, drugačne od podjetij zaprtega tipa, ki pospešujejo prodajo enot svojega premoženja javnosti v Skupnosti in katerih edini cilj je vlaganje v prenosljive vrednostne papirje (ki so v glavnem prenosljivi vrednostni papirji, ki uradno kotirajo na borzah ali podobnih zakonsko urejenih trgih); ker sproža ureditev kolektivnih naložbenih podjetij, ki niso zajeti v direktivi, številne težave, ki jih je treba reševati z drugimi določbami in bodo ti podjetji ustrezno obravnavani pri usklajevanju na poznejši stopnji; [...]“

Nacionalna ureditev

7 V Združenem kraljestvu je zakon o davku na dodano vrednost 1994 (Value Added Tax Act 1994, v nadaljevanju: VATA 1994) prenesel člen 13B(d)(6) Šeste direktive.

- 8 V skladu s točkama 9 in 10, skupina 5, priloga 9, VATA 1994 sta oproščena upravljanje posebnih investicijskih skladov v obliki trusta („authorised unit trust“, v nadaljevanju: AUT) in upravljanje naložbenih sredstev odprte investicijske družbe („open-ended investment company“, v nadaljevanju: OEIC).
- 9 Pojma AUT in OEIC, določena v VATA 1994, sta opredeljena v zakonu o finančnih storitvah in trgih iz leta 2000 (Financial Services and Markets Act 2000), ki v Združenem kraljestvu delno prenaša Direktivo KNPVP.
- 10 Iz spisa izhaja, da so ITC načeloma opredeljene v skladu z merili iz člena 842 zakona o dohodnini in o davkih od dohodkov pravnih oseb iz leta 1988 (Income and Corporation Taxes Act 1988). Ta člen določa pogoje, ki jih mora podjetje izpolniti, da kot ITC pridobi pravico do oprostitve davka na kapitalski dobiček.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

- 11 Družba Claverhouse je ena takšnih ITC, ki je za upravljanje svojih portfeljev uporabljala upravljavske storitve tretje osebe, namreč družbe JP Morgan Fleming Asset Management (UK) Limited.
- 12 Ker Commissioners opravljanje upravljavskih storitev za ITC ni štela za storitev, oproščeno DDV, je družba Claverhouse zavezana za plačilo DDV za upravljavske storitve, ki jih koristi. Tako je družba Claverhouse v obdobju desetih let, to je do 31. decembra 2003, plačala znesek 2,7 milijonov GBP nepovratnega DDV.

- 13 V tej zvezi sta družba Claverhouse in The Association of Investment Trust Companies, združenje, ki zastopa določeno število ITC, ki delujejo na trgu Združenega kraljestva, pri predložitvenemu sodišču vložili tožbo proti Commissioners.
- 14 Iz predložitvene odločbe izhaja, da so AUT v obliki trustov in OEIC, ustanovljeni na podlagi statuta, posebni kolektivni investicijski skladi, pri čemer se število enot oziroma deležev vlagateljev spreminja glede na naložbe. AUT in OEIC so namreč skladi s spremenljivim kapitalom (ali odprti skladi), ki svoje enote ali deleže odkupujejo od vlagateljev, ki jih želijo prodati. Za razliko od tega so ITC, ustanovljeni na podlagi statuta, skladi z nespremenljivim kapitalom (zaprti skladi). ITC, ustanovljeni kot delniške družbe, ki kotirajo na borzi, so sredstvo za kolektivne naložbe. Vlagatelj, ki ne želi več biti udeležen v slednji vrsti sklada navadno svoje deleže proda na sekundarnem trgu, kot je borza, kjer je dosežena cena odvisna od ponudbe in povpraševanja na trgu.
- 15 Predložitveno sodišče pojasnjuje, da na podlagi zakona o finančnih storitvah in trgih iz leta 2000 ITC v nasprotju z AUT in OEIC ne potrebujejo odobritve Financial Services Authority (organ za nadzor nad finančnimi storitvami). Toda tako kot vse družbe, ki kotirajo na borzi, so tudi ITC podvržene nadzoru Financial Services Authority kot Listing Authority (organ za uvrstitev na borzo).
- 16 Predložitveno sodišče poleg tega poudarja, da je treba upravljanje AUT in OEIC prenesti na zunanjega upravljavca, medtem ko ITC razpolagajo z upravnim odborom, ki tudi upravlja z investicijami. Kljub temu naj bi 90 % ITC preneslo upravljanje z naložbami na zunanje upravljavce skladov.

17 Nazadnje, iz predložitvene odločbe izhaja, da so v Združenem kraljestvu OEIC s spremenljivim kapitalom, ki so kolektivni naložbeni podjemi v smislu Direktive KNPVP in so dolžni upravljanje svojih skladov prenesti na tretjega, upravičeni do oprostitve DDV za storitve, ki jih zanje opravlja njihov zunanji upravljavec, medtem ko investicijske družbe z nespremenljivim kapitalom, kot so ITC, do tega niso upravičene.

18 V teh okoliščinah je VAT and Duties Tribunal, London, prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali pojem ‚posebni investicijski skladi‘ v členu 13B(d)(6) Šeste direktive lahko vključuje zaprte investicijske sklade, kot so ITC?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, ali stavek, ‚ki jih opredelijo države članice‘ v členu 13B(d)(6) [Šeste direktive]:

a) državam članicam dovoljuje, da izberejo določene ‚posebne investicijske sklade‘ pod njihovo pristojnostjo, za katere je mogoča oprostitvev davka na upravljavške storitve, in druge izključi iz te oprostitve, ali

b) pomeni, da morajo države članice določiti tiste sklade pod svojo pristojnostjo, za katere velja opredelitev ‚posebni investicijski skladi‘, in da se davčna oprostitvev razteza na vse te sklade?

3. Če se odgovor na drugo vprašanje glasi, da države članice lahko izberejo ‚posebne investicijske sklade‘, za katere je mogoča oprostitve davka, kako načela davčne nevtralnosti, enake obravnave in preprečevanja izkrivljanja konkurence vplivajo na izvajanje te diskrecijske pravice?
4. Ali ima člen 13B(d)(6) [Šeste direktive] neposredni učinek?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Uvodne pripombe

- 19 V skladu z ustaljeno sodno prakso so oprostitve iz člena 13 Šeste direktive samostojni pojmi prava Skupnosti, ki morajo torej imeti skupnostno opredelitev zato, da se prepreči različno uporabo sistema DDV v različnih državah članicah (v tem smislu glej sodbe z dne 3. marca 2005 v zadevi *Fonden Marselisborg Lystbådehavn*, C-428/02, ZOdl., str. I-1527, točka 27; z dne 26. maja 2005 v zadevi *Kingscrest Associates in Montecello*, C-498/03, ZOdl., str. I-4427, točka 22; z dne 1. decembra 2005 v zadevi *Ygeia*, C-394/04 in C-395/04, ZOdl., str. I-10373, točka 15; z dne 4. maja 2006 v zadevi *Abbey National*, C-169/04, ZOdl., str. I-4027, točka 38, in z dne 14. decembra 2006 v zadevi *VDP Dental Laboratory*, C-401/05, ZOdl., str. I-12121, točka 26).
- 20 Kljub temu zakonodajalec Skupnosti na države članice lahko prenese nalogo opredelitve določenih pogojev za oprostitve (glej v tem smislu sodbi z dne 28. marca 1996 v zadevi *Gemeente Emmen*, C-468/93, *Recueil*, str. I-1721, točka 25, in zgoraj navedeno sodbo *Abbey National*, točka 39).

- 21 V tem primeru morajo države članice v svojem notranjem pravu opredeliti zadevne pojme, ob upoštevanju pogojev oprostitvev, ki jih uporablja zakonodajalec Skupnosti (v tem smislu glej sodbo z dne 27. aprila 2006 v zadevi Solleveld in van den Hout-van Eijnsbergen, C-443/04 in C-444/04, ZOdl. str. I-3617, točka 29).
- 22 Poleg tega iz sodne prakse s področja DDV izhaja, da pri opredelitvi določenih pogojev oprostitvev države članice ne smejo kršiti ciljev, ki jih zasleduje Šesta direktiva, ali splošnih načel, ki izhajajo iz te direktive, zlasti načela davčne nevtralnosti (v tem smislu glej zgoraj navedeno sodbo Gemeente Emmen, točka 25, in sodbo z dne 12. januarja 2006 v zadevi Turn- und Sportunion Waldburg, C-246/04, ZOdl., str. I-589, točka 31).

Prvo vprašanje

- 23 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem sprašuje, ali pojem „posebni investicijski skladi“ v členu 13B(d)(6) Šeste direktive vključuje zaprte investicijske sklade, kot so ITC.
- 24 V nasprotju s tem, kar trdi vlada Združenega kraljestva, tožeči stranki v postopku v glavni stvari in Komisija Evropskih skupnosti trdijo, da pojem „posebni investicijski skladi“ lahko vključuje zaprte investicijske sklade, kot so ITC.
- 25 V tej zvezi je treba ugotoviti, da člen 13B(d)(6) Šeste direktive ne vsebuje nobene opredelitve pojma „posebni investicijski skladi“.

- 26 V točki 53 zgoraj navedene sodbe Abbey National je Sodišče razsodilo, da člen 13B(d)(6) Šeste direktive vključuje posebne investicijske sklade, ne glede na njihovo pravno obliko. Tako so v okvir uporabe te določbe vključeni tako kolektivni naložbeni podjemi, ustanovljeni po pogodbenem ali investicijskem pravu, kot kolektivni naložbeni podjemi, ustanovljeni na podlagi statuta.
- 27 Če pravna oblika ni odločilna za uporabo pojma „posebni investicijski skladi“ v členu 13B(d)(6) Šeste direktive, potem je treba v tej zvezi preveriti relevantnost oblike delovanja.
- 28 Niti iz besedila niti iz konteksta člena 13B(d)(6) Šeste direktive ne izhaja, da je bil namen zakonodajalca Skupnosti države članice pooblastiti, da ob opredelitvi pogojev oprostitve določijo razlike glede na obliko delovanja posebnih investicijskih skladov.
- 29 Razlaga člena 13B(d)(6) Šeste direktive, v skladu s katero bi bilo upravljanje odprtih skladov oproščeno plačila DDV, upravljanje zaprtih skladov pa ne, bi bila v nasprotju z načelom davčne nevtralnosti, na katerem temelji predvsem skupni sistem DDV, uveden s Šesto direktivo, in ki nasprotuje temu, da se gospodarski subjekti, ki opravljajo enake transakcije, obravnavajo različno glede obdavčitve z DDV (v tem smislu glej sodbi z dne 16. septembra 2004 v zadevi Cimber Air, C-382/02, ZOdl., str. I-8379, točki 23 in 24, ter z dne 8. decembra 2005 v zadevi Jyske Finans, C-280/04, ZOdl., str. I-10683, točka 39, in zgoraj navedeno sodbo Abbey National, točka 56).
- 30 Kot je opozorila generalna pravobranilka v točki 21 sklepnih predlogov, se namreč zaprti investicijski skladi pomembneje ne razlikujejo od odprtih skladov, tako da bi bili vnaprej izključeni iz uvrstitve med posebne investicijske sklade iz člena 13B(d)(6) Šeste direktive.

- 31 V nasprotju s tem, kar trdi vlada Združenega kraljestva, določbe Direktive KNPVP ne podajajo ozke razlage pojma „posebni investicijski skladi“ v členu 13B(d)(6) Šeste direktive.
- 32 Čeprav iz uvodnih izjav in besedila Direktive KNPVP izhaja, da je njen cilj uskladitev nacionalnih zakonodaj, ki urejajo kolektivne naložbene podjeme, ostaja jasno, tako kot poudarja generalna pravobranilka v točki 22 sklepnih predlogov, da ob sprejetju Šeste direktive terminologija Skupnosti na področju posebnih investicijskih skladov še ni bila usklajena, ker je bila Direktiva KNPVP, ki v členu 1(3) podaja skupnostno opredelitev kolektivnih naložbenih podjemov, sprejeta šele leta 1985 (glej zgoraj navedeno sodbo *Abbey National*, točka 55).
- 33 Nadalje, čeprav je v določenih jezikovnih različicah člena 1(3) Direktive KNPVP, kot so zlasti španska, francoska, italijanska in portugalska, pri določanju kolektivnih naložbenih podjemov, ustanovljenih na podlagi pogodbe, za opis odprtih pogodbenih skladov v nasprotju s skladi, ustanovljenimi v obliki trusta ali na podlagi statuta, uporabljen izraz „posebni investicijski skladi“, kot v členu 13B(d)(6) Šeste direktive, v drugih jezikovnih različicah te določbe ni tako, predvsem ne v angleški, danski in nemški različici (v tem smislu glej zgoraj navedeno sodbo *Abbey National*, točka 55).
- 34 Nazadnje, ni se mogoče sklicevati na to, da se usklajevanje na podlagi Direktive KNPVP ne razteza na zaprte sklade. Tako kot poudarja Komisija, je v tej zvezi treba ugotoviti, da zaprti skladi niso dokončno izključeni iz uporabe ukrepov uskladitve iz te direktive. Iz šeste uvodne izjave te namreč izhaja, da so ti skladi le začasno izvzeti iz usklajevanja po Direktivi. Tako ni izključeno, da bodo posebni zaprti investicijski skladi pozneje usklajeni.

- 35 Iz vsega zgoraj navedenega izhaja, da je zaprta investicijska družba, kot je ITC, ki uporablja upravljalvske storitve tretjih, lahko spada pod pojem „posebni investicijski skladi“ v členu 13B(d)(6) Šeste direktive.
- 36 Te razlage nikakor ne omaje dejstvo, da zaprti skladi niso dolžni imeti zunanjega upravljavca, temveč se lahko odločijo, da se bodo upravljali sami. Dejstvo, da imajo zaprti skladi, kot so ITC, v nasprotju z OEIC, možnost, da se upravljajo sami, in niso dolžni imeti zunanjega upravljavca, namreč nikakor ne vpliva na položaj določenega ITC, ki se odloči, da bo uporabljal zunanjega upravljavca. Če tak sklad izbere zunanje upravljanje, je objektivno v istem položaju kot odprti skladi, kot je OEICD, ki mora imeti zunanjega upravljavca.
- 37 Zato je na prvo vprašanje treba odgovoriti, da je člen 13B(d)(6) Šeste direktive treba razlagati tako, da pojem „posebni investicijski skladi“ v tej določbi vključuje zaprte investicijske sklade, kot so ITC.

Drugo in tretje vprašanje

- 38 Predložitveno sodišče z drugim in s tretjim vprašanjem v bistvu sprašuje, kakšen je doseg stavka, „ki jih opredelijo države članice“, v členu 13B(d)(6) Šeste direktive.

- 39 Tožeči stranki v postopku v glavni stvari in Komisija menijo, da so države članice zgolj pooblašene, da določijo tiste sklade pod svojo pristojnostjo, za katere velja opredelitev „posebni investicijski skladi“. Komisija meni, da mora biti sklad, ko je enkrat določen kot posebni investicijski sklad, upravičen do oprostitve DDV, določene v členu 13B(d)(6) Šeste direktive. Odločanje po prostem preudarku države članice se tako ne razteza na odločanje o tem, ali bo sistem DDV dejansko uporabljen ali ne. Komisija dodaja, da je pri določitvi skladov treba upoštevati določbe Direktive KNPVP.
- 40 Vlada Združenega kraljestva trdi, da je treba široko razlago pojma „posebni investicijski skladi“ v členu 13B(d)(6) Šeste direktive nujno kombinirati z razlago stavka, „ki jih opredelijo države članice“, v skladu s katerim je državam članicam podeljeno široko polje odločanja po prostem preudarku glede izbire skladov, upravičenih do oprostitve.
- 41 Najprej je treba pripomniti, da naloga opredelitve vsebine pojma „posebni investicijski skladi“ držav članic nikakor ne pooblašča, da izberejo določene sklade pod svojo pristojnostjo, za katere je mogoča oprostitve davka, in druge izključi iz te oprostitve. Iz točke 21 te sodbe namreč izhaja, da mora biti pojem „posebni investicijski skladi“ izhodišče za odločanje po prostem preudarku, ki je preneseno na države članice.
- 42 Razlaga, v skladu s katero bi države članice lahko izbirale investicijske sklade, upravičene do oprostitve, in druge izključile, bi torej pomenila samo zanikanje besedne zveze „posebni investicijski skladi“ v členu 13B(d)(6) Šeste direktive, katerega cilj je preprečiti različno uporabo sistema DDV za te sklade.

- 43 Člen 13B(d)(6) Šeste direktive državam članicam tako zgolj podeljuje pristojnost, da v svojem notranjem pravu opredelijo sklade, ki ustrezajo pojmu „posebni investicijski skladi“. Kot izhaja iz točke 22 te sodbe, je treba pri izvajanju te pristojnosti spoštovati cilj, ki ga zasleduje Šesta direktiva, in načelo davčne nevtralnosti, na katerem temelji skupni sistem DDV.
- 44 Zato je treba preveriti, ali so spoštovane omejitve odločanja po prostem preudarku, ki ga državam članicam daje člen 13B(d)(6) Šeste direktive, kadar davčni zavezanec zahteva, da se upravljaljske storitve, ki so bile zanj opravljene, obravnavajo kot upravljanje posebnih investicijskih skladov, zato da bi bil upravičen do oprostitve DDV po tej določbi.
- 45 V tej zvezi je treba po eni strani pripomniti, da je cilj oprostitve transakcij, ki so povezane z upravljanjem posebnih investicijskih skladov iz člena 13B(d)(6) Šeste direktive, predvsem omogočiti vlagateljem vlaganje v vrednostne papirje prek posebnih investicijskih skladov brez stroškov DDV. Ta določba želi namreč zagotoviti, da je skupni sistem DDV nevtralen za neposredne naložbe v vrednostne papirje in naložbe, ki se opravijo prek posrednika v obliki kolektivnih naložbenih podjetij (zgoraj navedena sodba *Abbey National*, točka 62).
- 46 V zvezi z načelom davčne nevtralnosti, na katerem temelji skupni sistem DDV, je po drugi strani treba spomniti, da to načelo nasprotuje temu, da se gospodarski subjekti, ki opravljajo enake transakcije, obravnavajo različno glede obdavčitve z DDV. To načelo torej ne zahteva, da gre za identične transakcije. Iz ustaljene sodne prakse namreč izhaja, da navedeno načelo nasprotuje temu, da se podobne storitve, ki so med seboj konkurenčne, obravnavajo različno z vidika DDV (glej zlasti sodbe z dne 23. oktobra 2003 v zadevi *Komisija proti Nemčiji*, C-109/02, *Recueil*, str. I-12691, točka 20, ter z dne 17. februarja 2005 v zadevi *Linneweber in Akritidis*, C-453/02 in C-462/02, *ZOdl.*, str. I-1131, točka 24, zgoraj navedeno sodbo *Kingscrest, Associates in Montecello*, točka 54, sodbo z dne 8. junija 2006 v zadevi

L.u.P., C-106/05, ZOdl., str. I-5123, točka 32, zgoraj navedeno sodbo Turn- und Sportunion Waldburg, točka 33, in zgoraj navedeno sodbo Solleveld et van den Hout-van Eijnsbergen, točka 39).

- 47 Načelo davčne nevtralnosti vključuje načelo odprave izkrivljanja konkurence zaradi različnega obravnavanja z vidika DDV (v tem smislu glej sodbo z dne 3. maja 2001 v zadevi Komisija proti Franciji, C-481/98, Recueil, str. I-3369, točka 22). Izkrivljanje je torej dokazano, ko se ugotovi, da so storitve konkurenčne in se ne obravnavajo enako z vidika DDV (v tem smislu glej sodbo z dne 29. marca 2001 v zadevi Komisija proti Franciji, C-404/99, Recueil, str. I-2667, točke od 45 do 47). V tej zvezi se ne upošteva, ali je izkrivljanje, do katerega je prišlo, pomembno.
- 48 Glede na zgoraj navedeno je vsaka uporaba nacionalne ureditve, ki od oprostitve, določene v členu 13B(d)(6) Šeste direktive, izključuje upravljanje posebnih zaprtih investicijskih skladov, v nasprotju s ciljem te določbe in načelom davčne nevtralnosti, če so ti zaprti skladi kolektivni naložbeni podjemi, ki vlagateljem omogočajo vlaganje v vrednostne papirje, in če navedeni skladi konkurirajo skladom, ki so oproščeni DDV.
- 49 Nacionalni sodnik mora preveriti, ali je uporaba sporne nacionalne ureditve v postopku v glavni stvari skladna s ciljem člena 13B(d)(6) Šeste direktive in načelom davčne nevtralnosti, ob upoštevanju napotkov iz te sodbe.
- 50 Predložitvenemu sodišču je v tej zvezi mogoče dati nekaj dodatnih napotkov, ob upoštevanju informacij, ki jih je posredovalo Sodišče. Tako je ugotovljeno, da je upravljanje z AUT in OEIC, kolektivnimi naložbenimi podjemi, kot so opredeljeni v Direktivi KNPVP, v Združenem kraljestvu v vsakem primeru upravičeno do

oprostitve DDV. Čeprav trenutno ITC ne spadajo pod kolektivne naložbene podjeme v smislu Direktive KNPVP, je jasno, tako kot poudarja predložitveno sodišče, da AUT, OEIC in ITC predstavljajo tri oblike posebnih naložb z deljenimi tveganji. Nadalje, predložitveno sodišče šteje, da gre pri ITC, prav tako kot pri AUT in OEIC, za naložbe v vrednostne papirje prek kolektivnega naložbenega podjema, kar zasebnim vlagateljem omogoča, da vlagajo v široko razpršene naložbene portfelje in tako zmanjšajo borzno tveganje.

- 51 Iz ugotovitev, predloženih Sodišču, torej izhaja, da upravljanje ITC spada pod cilj Šeste direktive in da ITC predstavljajo naložbene sklade, podobne AUT in OEIC, ki spadajo pod pojem „posebni investicijski skladi“. V teh okoliščinah izključitev ITC iz oprostitve, določene v členu 13B(d)(6) Šeste direktive, ob upoštevanju cilja te določbe in načela davčne nevtralnosti ne bi bila upravičena.
- 52 Tako kot trdi Komisija, vprašanje, ali ta razlaga učinkuje tako, da se oprostitvev iz člena 13B(d)(6) Šeste direktive razteza tudi na druge sklade, poleg obravnavanih v postopku v glavni stvari, ni predmet vprašanj za predhodno odločanje, predloženih Sodišču.
- 53 Treba je dodati, da opredelitev „posebni investicijski skladi“ po nacionalnem pravu ne bi zadostno upravičila skupnostne oprostitve, kot je obravnavana oprostitvev v postopku v glavni stvari. Poleg tega je nujno, da so to skladi, ki sovpadajo s pojmom „posebni investicijski skladi“ v smislu člena 13B(d)(6) Šeste direktive in lahko uživajo oprostitvev, ob upoštevanju cilja te direktive in načela davčne nevtralnosti.

- 54 Glede na zgornje ugotovitve je na drugo in tretje vprašanje treba odgovoriti, da je treba člen 13B(d)(6) Šeste direktive razlagati tako, da države članice pooblašča, da po prostem preudarku opredelijo sklade pod svojo pristojnostjo, ki spadajo pod pojem „posebni investicijski skladi“ za namene oprostitve iz te določbe. Vendar pa morajo države članice pri izvajanju tega pooblastila spoštovati cilj, zasledovan z navedeno določbo, ki je vlagateljem olajšati vlaganje v vrednostne papirje prek naložbenih podjetij, ob zagotavljanju načela davčne nevtralnosti z vidika pobiranja DDV v zvezi z upravljanjem posebnih investicijskih skladov, kot so skladi, ki spadajo na področje uporabe Direktive KNPVP, ki so konkurenčni drugim posebnim investicijskim skladom.

Četrto vprašanje

- 55 Predložitveno sodišče s četrtem vprašanjem sprašuje, ali ima člen 13B(d)(6) Šeste direktive neposredni učinek.
- 56 Tožeči stranki v postopku v glavni stvari menita, da sta se upravičeni sklicevati na to določbo. Dejstvo, da le-ta državam članicam daje določeno diskrecijsko pravico glede opredelitve posebnih investicijskih skladov, ni ovira za sklicevanje nanjo, kadar nacionalni ukrepi za njeno izvajanje prekoračijo meje te diskrecijske pravice, ker so v nasprotju z načelom davčne nevtralnosti in/ali namenom, ki ga zasleduje oprostitev iz navedene določbe. Komisija se s tem stališčem strinja in dodaja, da se je na člen 13B(d)(6) Šeste direktive mogoče neposredno sklicevati, če so meje odločanja po prostem preudarku držav članic postavljene jasno, natančno in dovolj nepogojno.

- 57 V nasprotju s tem vlada Združenega kraljestva meni, da člen 13B(d)(6) Šeste direktive nima neposrednega učinka, ker ga morajo države članice dodatno prenesti.
- 58 V tej zvezi iz ustaljene sodne prakse izhaja, da se je mogoče na določbe posamezne direktive sklicevati vedno, ko so te določbe po vsebini nepogojne in dovolj natančne, če niso bili v določenem roku sprejeti izvedbeni ukrepi proti vsaki določbi nacionalnega prava, ki ni združljiva z direktivo, in če določajo pravice, ki jih posamezniki lahko uveljavljajo proti državi (glej sodbe z dne 19. januarja 1982 v zadevi Becker, 8/81, Recueil, str. 53, točka 25; z dne 10. septembra 2002 v zadevi Kügler, C-141/00, Recueil, str. I-6833, točka 51, in z dne 20. maja 2003 v zadevi Österreichischer Rundfunk in drugi, C-465/00, C-138/01 in C-139/01, str. I-4989, točka 98, ter zgoraj navedeno sodbo Linneweber in Akriditis, točka 33).
- 59 V zvezi z vsebino člena 13B(d)(6) Šeste direktive je treba ugotoviti, da na dovolj natančen in nepogojen način določa, da mora biti upravljanje posebnih investicijskih skladov oproščeno DDV.
- 60 To, da ta določba zagotavlja obstoj diskrecijske pravice držav članic, ni v nasprotju s to razlago, če zaradi objektivnih razlogov sporna storitev ustreza merilom navedene oprostitve (po analogiji glej sodbo z dne 6. novembra 2003 v zadevi Dornier, C-45/01, Recueil, str. I-12911, točka 81).
- 61 Zato dejstvo, da člen 13B(d)(6) Šeste direktive državam članicam podeljuje pooblastilo za odločanje po prostem preudarku, s tem da določa, da so pristojne za opredelitev posebnih naložbenih skladov, ne preprečuje, da se prizadeti ne bi mogli neposredno sklicevati na to določbo (po analogiji glej zgoraj navedeno sodbo

Dornier, točka 81), kadar država članica, ki izvaja pooblastilo za odločanje po prostem preudarku, sprejme nacionalne ukrepe, ki niso združljivi s to direktivo (v tem smislu glej zgoraj navedeno sodbo Linneweber in Akriditis, točki 36 in 37).

- 62 Na četrto vprašanje je tako treba odgovoriti, da ima člen 13B(d)(6) Šeste direktive neposredni učinek, tako da se davčni zavezanec nanj lahko sklicuje pred nacionalnim sodiščem, ko nasprotuje uporabi nacionalne ureditve, ki naj bi bila nezdružljiva s to določbo.

Stroški

- 63 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

1. Člen 13B(d)(6) Šeste direktive Sveta 77/388/EGS z dne 17. maja 1977 o usklajevanju zakonodaje držav članic o prometnih davkih – Skupni sistem davka na dodano vrednost: enotna osnova za odmero je treba razlagati tako, da pojem „posebni investicijski skladi“ v tej določbi vključuje zaprte

investicijske sklade, kot so zaprte investicijske družbe (Investment Trust Companies).

2. Člen 13B(d)(6) Šeste direktive je treba razlagati tako, da države članice pooblašča, da po prostem preudarku opredelijo sklade pod svojo pristojnostjo, ki spadajo pod pojem „posebni investicijski skladi“ za namene oprostitve iz te določbe. Vendar pa morajo države članice pri izvajanju tega pooblastila spoštovati cilj, zasledovan z navedeno določbo, ki je vlagateljem olajšati vlagaje v vrednostne papirje prek naložbenih podjetij, ob zagotavljanju načela davčne nevtralnosti z vidika pobiranja davka na dodano vrednost za upravljanje s posebnimi investicijskimi skladi, kot so skladi, na katere se nanaša Direktiva Sveta 85/611/EGS z dne 20. decembra 1985 o usklajevanju zakonov in drugih predpisov o kolektivnih naložbenih podjetjih za vlaganja v prenosljive vrednostne papirje (KNPVP), kot je bila spremenjena z Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 2005/1/ES z dne 9. marca 2005, ki so konkurenčni drugim posebnim investicijskim skladom.
3. Člen 13B(d)(6) Šeste direktive ima neposredni učinek, tako da se davčni zavezanec nanj lahko sklicuje pred nacionalnim sodiščem, ko nasprotuje uporabi nacionalne ureditve, ki naj bi bila nezdružljiva s to določbo.

Podpisi